

Kryssa för det anmälan avser:

God man enligt 11:4 FB

Förvaltare enligt 11:7 FB

1. Personen som behöver hjälp av god man eller förvaltare

Namn		
Personnummer	Telefonnummer	
Adress	Postnummer	Ort

2. Anmälaren

Namn		
Titel/Arbetsplats		
Adress	Postnummer	Ort
Telefonnummer	E-postadress	

Jag har informerat huvudmannen/den enskilde om att huvudregeln är att personen själv betalar arvode och kostnadsersättningar till god man/förvaltare

Underskrift av anmälaren

-Underskrift

Ort och datum

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

3. Orsaken till hjälpbehovet

Redogör för det/de tillstånd (sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande) som orsakar hjälpbehovet. OBS! Ofta krävs ett läkarintyg för att styrka sjukdom, psykisk störning eller liknande förhållande samt att detta tillstånd är orsaken till den enskildes hjälpbehov.

4. Hjälpbehovet

4.1 Ska ställföreträderskapet omfatta ekonomiska angelägenheter?

Ja

Nej

Om ja, redogör för den enskildes hjälpbehov i detta avseende. Hur har den enskildes angelägenheter i detta avseende hanterats hittills? Varför kan detta inte fortgå? Om nej, redogör för varför den enskilde inte har ett hjälpbehov i detta avseende. Hur hanteras den enskildes angelägenheter i detta avseende?

4.2 Ska ställföreträderskapet omfatta personliga angelägenheter?

Ja

Nej

Om ja, redogör för den enskildes hjälpbehov i detta avseende. Hur har den enskildes angelägenheter i detta avseende hanterats hittills? Varför kan detta inte fortgå? Om nej, redogör för varför den enskilde inte har ett hjälpbehov i detta avseende. Hur hanteras den enskildes angelägenheter i detta avseende?

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

5. Minsta ingripande åtgärd

**5.1 Har den person som anmälan gäller utfärdat fullmakt för
rättsliga och/eller ekonomiska angelägenheter?**

Ja Nej

Om ja, varför är det inte tillräckligt med den utfärdade fullmakten för att tillgodose hjälpbehovet?

5.2 Vad gör att hjälpbehovet inte kan tillgodoses med mindre ingripande åtgärd?

Exempel på mindre ingripande åtgärder: Fullmakt, banktjänster, hjälp från anhöriga, hjälp från socialtjänsten (t ex kontaktperson), budget- och skuldrådgivning, skuldsanering eller andra insatser

5.3 Avser anmälan behov av förvaltare. Varför kan inte hjälpbehovet tillgodoses med godmanskap? Redogör för de omständigheter som gör att det inte är tillräckligt med ett godmanskap?

6. Social situation

6.1 Redogör för den enskildes nuvarande boende och planerade förändringar i boendet

6.2 Redogör för den enskildes ekonomiska förhållanden så som inkomster och utgifter, tillgångar och skulder

6.3 Övriga myndighets- och sjukvårdskontakter (namn, titel och telefonnummer)

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

6.4 Närmaste anhöriga (namn, släktskap och telefonnummer)

7. Förslag på ställföreträdare

Finns det förslag på god man eller förvaltare?

Ja

Nej

Om ja, uppge kontaktuppgifter för föreslagen ställföreträdare

Namn

Personnummer

Adress

Postnummer

Ort

Telefonnummer dagtid

Mobilnummer

E-postadress

8. Samtycke

Om personen som behöver hjälp av en god man eller förvaltare kan och vill samtycka till ställföreträdarskapet kan det ske genom undertecknande här nedan.

Kryssa för den typ av ställföreträdarskap samtycket gäller

God man enligt 11:4 FB

Förvaltare enligt 11:7 FB

Kryssa för den eller de delar ställföreträdarskapet ska omfatta

Ekonomiska angelägenheter

Personliga angelägenheter

Jag samtycker till att ställföreträdarskap av ovanstående typ och omfattning anordnas för mig

Underskrift

Ort och datum

Namnförtydligande

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

9. Läkarintyg

9.1 Godmanskap

Om den enskilde inte har förmåga att lämna sitt samtycke till godmanskapet ska ett läkarintyg begäras in. Läkarintyget ska utfärdas på Socialstyrelsens särskilda blankett för godmanskap.

Läkarintyg för godmanskap har begärts hos

Läkarens namn	
Arbetsplats	
Telefonnummer	Datum för begäran

9.2 Förvaltarskap

För att ett förvaltarskap ska kunna anordnas för en person måste ett läkarintyg inhämtas. Läkarintyget ska utfärdas på Socialstyrelsens särskilda blankett för förvaltarskap.

Läkarintyg för förvaltarskap har begärts hos:

Läkarens namn	
Arbetsplats	
Telefonnummer	Datum för begäran

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

Information till anmälan om behov av god man eller förvaltare

Här följer information om godmanskap och förvaltarskap samt instruktion för hur du anmäler behov av god man eller förvaltare till överförmyndarnämnden. För att överförmyndarnämnden skall kunna göra en ansökan om godmanskap till tingsrätten är det viktigt att erforderliga handlingar kommer in.

Skyldighet att anmäla behov av god man till överförmyndarnämnden

Följande ska enligt lag anmäla behov av god man eller förvaltare till överförmyndaren/överförmyndarnämnden:

- **Socialnämnden.** Enligt 5 kap 3 § Socialtjänstförordningen skall socialnämnden anmäla behov av god man eller förvaltare,
- **Kommunen.** Enligt 15 § Lagen om Särskild Service till vissa funktionshindrade (LSS) skall kommunen anmäla till överförmyndaren/överförmyndarnämnden när en person är i behov av god man eller förvaltare.
- **Verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården.** Enligt 2 § Förordning om verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården skall verksamhetschefer meddela överförmyndaren/överförmyndarnämnden om det finns behov av god man eller förvaltare.

Vem kan få god man eller förvaltare?

Om någon pga sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, ska rätten, om det behövs, besluta att anordna godmanskap för honom eller henne. Ett sådant beslut får inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskap ska anordnas, om in den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas (11 kap. 4 § första stycket föräldrabalken).

Detta innebära att fyra rekvisit måste uppfyllas:

1. Det måste finnas en grund för godmanskap, dvs. antingen en sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande,
2. Hjälpbehovet måste vara kopplat till en nedsättning av förmågan (se p. 1) att klara sig själv,
3. Det måste finnas ett reellt behov, dvs. att den enskilde inte kan få hjälp på ett annat och mindre ingripande sätt, och
4. Han eller hon måste lämna sitt samtycke. Kan inte samtycke lämnas ska det styrkas av ett läkarintyg och den enskildes närmaste anhöriga ges då möjlighet att yttra sig.

Vad innebär rekvisiten?

1. 1. Sjukdom

För att en sjukdom ska kunna läggas till grund för ett godmanskap ska det röra sig om svåra sjukdomar som påverkar den enskildes förmåga att fatta beslut i egna angelägenheter, eller att kommunicera sina beslut till omvärlden. Exempel kan vara svåra demenssjukdomar eller sjukdomar som har lett till hjärnskador.

1. 2. Psykisk störning

Om en person vårdas enligt LPT eller annars inom den psykiatriska slutenvården är det en stark indikation på att den psykiska störningen är av sådan art att den kan motivera ett godmanskap. Om en person anses som psykiskt funktionshindrad är det också en indikation på att störningen är sådan att den kan läggas till grund för ett godmanskap. Det ska röra sig om diagnostiserade psykiska sjukdomar. Krisreaktioner, ångest eller att den enskilde mår allmänt psykiskt dåligt, är inte tillräcklig grund för ett godmanskap.

1. 3. Försvagat hälsotillstånd

Med försvagat hälsotillstånd avses i första hand allmän ålderdomssvaghet. De kan också innefatta resttillstånd efter sjukdomar eller olyckor.

1. 4. Liknande förhållande

Här menas sådana problem som kan anses likna någon av de ovan nämnda. Det kan handla om missbrukare och personer med olika funktionsnedsättningar. De problem som gör sig gällande måste dock, som ovan nämnts, ha en sådan styrka att de påverkar personens förmåga att fatta egna beslut eller meddela sina beslut till omvärlden. Om ett missbruk är så svårt att det innebär tvångsvård enligt LVM, så talar det för att det kan läggas som grund för ett godmanskap. Om en funktionsnedsättning är av det slaget att den enskilde ingår i den personkrets som kan få insatser enligt LSS så är det en indikation på att godmanskap kan anordnas. Spelmissbruk är inte grund för godmanskap (HR G 1875-11). Läs- skriv- och språksvårigheter kan aldrig i sig ligga till grund för ett godmanskap.

Koppling mellan hjälpbehovet och grunden för godmanskap.

Inte alla personer som har behov av hjälp kan få god man. Det ska finnas ett orsakssamband mellan grundproblematiken och behovet av hjälp.

Reellt behov

Om en person kan få sitt hjälpbehov tillfredsställt på ett mindre ingripande sätt än godmanskap behöver inte godmanskap anordnas. Exempel på mindre ingripande åtgärder kan vara utställande av fullmakt (ej när personen inte förstår vad saken gäller), betala räkningar via autogiro, förmedlingsmedel.

Samtycke

För att ett godmanskap ska kunna anordnas krävs den enskildes samtycke. Kan han eller hon inte lämna samtycke, läkarintyg ska styrka detta, inhämtas yttrande från närmaste anhöriga.

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

Vad är skillnaden mellan godmanskap och förvaltarskap?

Ett godmanskap är frivilligt till skillnad från ett förvaltarskap. För att tingsrätten ska kunna anordna ett förvaltarskap krävs det att ett läkarintyg, eller motsvarande utredning, visar att personen är ut stånd att vårda sig och/eller sin egendom.

En person som har god man förordnad för sig har sin fulla rättskapacitet kvar, dvs. han eller hon kan ingå vilka avtal han eller hon vill och använda sina tillgångar på vilket sätt han eller hon önskar. En person som har förvaltarskap förlorar sin rättskapacitet, dvs. han eller hon kan inte ingå avtal eller handha sina pengar hur som helst. Det finns dock vissa undantag som t ex om huvudmannen upphör lön för eget arbete. Avtal som en person som har förvaltare ingår har ingen rättslig verkan.

Vad ingår i ett godmanskap/förvaltarskap?

Ett godmanskap eller förvaltarskap kan innefatta en eller flera av följande delar. Omfattningen ska inte vara mer omfattande än vad som behövs.

Ekonomiska angelägenheter

omfattar frågor som rör den enskildes ekonomi, tillgångar samt rättsliga dispositioner med ekonomisk betydelse. Behov av god man/förvaltare inom detta område kan avse att den enskilde inte själv förmår:

- sköta sin löpande ekonomi, såsom att betala räkningar
- hantera inkomster, exempelvis pensioner, bidrag och ersättningar
- ansöka om ekonomiska förmåner eller bevaka att rätt ersättning utgår
- tillvarata sin rätt i avtal, skuldförhållanden eller andra ekonomiska angelägenheter
- företräda sig själv i kontakter med banker, myndigheter eller andra aktörer
- överklaga beslut eller vidta andra rättsliga åtgärder vid behov

Personliga angelägenheter

Personliga angelägenheter omfattar frågor som rör den enskildes livssituation, livskvalitet, personliga förhållanden samt juridiska processer som avser den enskildes person (till skillnad från ekonomiska angelägenheter omfattar juridiska processer avseende ekonomi).

Behov av god man/förvaltare inom detta område kan avse att den enskilde inte själv förmår:

- ansöka om eller bevaka insatser enligt socialtjänstlagen, LSS eller annan lagstiftning
- tillvarata sina intressen i kontakter med myndigheter, vårdgivare eller andra aktörer
- företräda sig i rättsliga processer som rör den egna personen (exempelvis frågor om vård, boende eller insatser)
- säkerställa att den får rätt vård, boende och stöd
- uppmärksamma brister i beviljade insatser eller begära omprövning alternativt överklaga beslut

Uppdraget innebär inte att ställföreträdaren själv utför praktiska eller omvårdande insatser, utan att den enskildes behov tillgodoses genom ansvariga verksamheter.

Vad kostar det att ha god man eller förvaltare och vem betalar?

En god man eller förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter de haft för att utföra uppdraget. Överförmyndaren fattar beslut om arvode och ersättning för kostnader. Arvodet utgår normalt årsvis.

Bedömning av hur mycket som ska utgå i arvode för ett uppdrag görs med utgångspunkt i den årsräkning och redogörelse för utfört uppdrag som lämnas in varje år och ärendets karaktär och omfattning. Som stöd för bedömningen används även SKL:s cirkulär 7:74 *Förslag till ersättningsregler*. Arvodensnivån utgår % av gällande prisbasbeloppet för sörja för person och förvalta egendom. God man ersätts även för arbete som går utanför det normala men som ändå bedöms ingå i uppdraget, dvs. att bevaka rätt vid särskild angelägenhet. Exempel på detta är att bevaka huvudmannens rätt i dödsbo och vid försäljning av fast egendom. Denna ersättning utgår i form av timersättning.

Ersättning för kostnader utgår i form av 18,50 kronor per mil för ersättning för resor med egen bil till och från huvudmannen. Åker god man eller förvaltare buss ersätts dessa kostnader. Ersättning för övriga kostnader utgår i form av en schablon på 2 % av gällande prisbasbelopp. Kostnader därutöver ska redovisas med kvitton.

Vem betalar?

Har huvudmannen en beräknad inkomst på 2,65 prisbasbelopp eller tillgångar på 2 prisbasbelopp ska huvudmannen betala arvodet. I annat fall betalar kommunen. Undantag från huvudregeln kan göras om huvudmannen har höga vårdkostnader eller om huvudmannen bor i en fastighet han eller hon äger. Vid beräkning av inkomsten räknas skattefria ersättningar och bidrag bort, som bostadstillägg, aktivitetsersättning, habiliteringsersättning m m.

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

Vad ska en anmälan innehålla?

Enligt SKL:s Cirkulär 11:35 *Socialnämnden anmälningsskyldighet i frågor som rör god man, förvaltare samt vissa vårdnads- och förmyndarskapsfrågor* gäller följande:

Utredningen ska beskriva de ekonomiska förhållandena så som inkomster och utgifter, tillgångar och skulder. Vidare ska utredningen redovisa boendesituation, sjukdom, funktionshinder, social situation, släktingar, hur personen fungerar i sin vardag och på vilket sätt denne saknar förutsättningar att själv ta ansvar för sina angelägenheter. Det ska också framgå vad den enskilde behöver hjälp med.

Överförmyndaren/överförmyndarnämnden avgör om det föreligger kriterier för att anordna godmanskap eller ansöka om förvaltare hos tingsrätten. För att en god man ska kunna förordnas krävs huvudmannens samtycke. Är huvudmannens tillstånd sådant att ett samtycke inte kan ges ska i stället behovet av en god man styrkas genom ett läkarintyg. Gäller anmälan behov av förvaltare ska anmälan styrkas med ett läkarintyg som visar att den enskilde är ur stånd att vårda sig eller sin egendom. Huvudmannens samtycke krävs inte när det gäller anordnande av förvaltarskap.

Socialnämndens anmälningsskyldighet gäller även i de fall det inte går att få den enskildes samtycke eller läkarintyg. Utifrån anmälan svarar då överförmyndarnämnden för den fortsatta utredningen.

Den enskilde själv eller socialnämnden kan föreslå att en viss person utses till god man eller förvaltare. Överförmyndaren/överförmyndarnämnden bedömer om denne person är lämplig för uppdraget.

Socialnämndens utredning ska inte vara mer omfattande än vad som behövs i det enskilda fallet. I de fall socialnämnden inte har några uppgifter om den enskilde finns ingen information att förmedla.

Anmälan om behov av god man eller förvaltare skall innehålla följande dokument:

- Anmälan om behov av god man eller förvaltare (blankett)
- Läkarintyg, om anmälare erhållit detta från läkare (blankett finns på Socialstyrelsens hemsida)

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

För beslut om god man eller ansökan till tingsrätten om förvaltare kompletterar överförmyndarnämnden handlingarna med:

- Åtagande från god man
- Huvudmannens samtycke till godmanskap/förslag på god man
- Ev. yttranden från anhöriga hämtas in av överförmyndarnämnden
- Läkarintyg, om inte det bifogats anmälan
- Personbevis

Anmälan skickas till:

Sydnärkes

överförmyndarkansli 692 80

KUMLA